

שְׁלַח לַחֲמַד

פְּרָשֶׁת וַיִּזְיַי | תשפ"ד

בצדקה תכונני

גליון 302

סיפור לשבת

וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הֲגַה אֲבִיךָ זֹלָתָה (מח, ו)

מסופר על הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א, שפעם בא אליו חסיד אחד וקבל באזניו על כך, שבאחד הימים הזכיר לפניו חולה אנוש מבני משפחתו, ובכל זאת לא הוטב כלל לחולה הזקוק לרחמים מרובים. השיב לו הצדיק, מה אני אשמ בכך שהקדוש ברוך הוא לא החיש עד היום רפואה לאותו חולה. ענה החסיד בכאב באזני רבו, הרי חכמינו אומרים בתלמוד (בבא בתרא קט"ז) 'כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים', והוא הדבר שעשיתי, באתי אצל הרבי שיעורר על החולה רחמי שמים. הניע הרבי את ראשו בעצב ואמר, תן דעתך שלא נאמר כאן ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, אלא נאמר ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, משמע מכאן, שנדרש כאן מהחולה לעשות שני דברים, ראשית ילך אצל חכם, יפנה אל צדיק וחסיד שזכותו רבה לקרוע כל גזירה קשה, ושנית, יבקש עליו רחמים, החולה עצמו יתפלל לה' ויבקש רחמי שמים ולא יסמוך רק על פנייתו לרבי.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל תִּירְאוּ וְגו' אֲלֵהֶם וְזַעֲרָבָה לְטַבָּה (נ, יט-כ)

החיד"א הקדוש רבי חיים יוסף אזולאי זיע"א היה מספר, שמעתי מרבי חיים בן עטר בעל 'אור החיים הקדוש זיע"א סיפור זה. מעשה באדם עשיר תקיף וחצוף וגם היה קרוב למלכות, שזילזל ופגע בכבודו של תלמיד חכם ויר"ש אחד. פנה אליו האור החיים הקדוש וביקש מהתלמיד חכם שימחול לעשיר ויעשה שלום. השיבו החכם בענות חן, כבר תיכף ומיד לאחר מעשה מחלתי לו, ונימק פשר זהירותו, היות ובוזוהר נאמר, כי חטאים של ישראל מכבידים על כנפי השכינה, אם כן איפוא כל רגע ורגע שלא אמחול לעוון העשיר הלז, הרי יש צער לשכינה הקדושה, המכבדה נוספת שנגרמה בגללי, לכן מיהרתי למחול לו, ועל ידי זה למנוע צער מהשכינה. כששמע ה"אור החיים" הקדוש את נימוק החכם הוא נהנה ושיבחו מאד. והחיד"א הקדוש חוזר ומשנן סיפור זה פעמים רבות בספרו 'מראית עין' בלבד הוא מביאו ארבע פעמים, ומציין היות וענין זה יקר בעיני והוא יסוד בעבודת ה', צריך לחזור עליו כמה וכמה פעמים.

{ סיפורי צדיקים }

אָנָּה שְׂאֵא נָא פְּשִׁעַ אֲזַיְיָ וְזוֹטְאָתָם (ו, יז)

מעשה מופלא אירע בביתו של הגאון רבי אברהם שאג זכר צדיק לברכה: יום אחד הביאו לו סכום גדול של כסף שיופקד אצלו. הוא היה שקוע בתלמודו, והניח את הכסף בין דפי הספר שבידו ולאחר שסיים את עיונו הניח את הספר בארון הספרים. כעבור זמן, הגיע בעל הפקדון לבקש פקדונו. אך רבי אברהם לא מצא את הפקדון במקום המיועד לפקדונות. עלה חשד בלבו שזא המשרתת שעבדה אז בביתו, היא שלקחה את הכסף... נאלץ רבי אברהם לשלם מכספו לבעל הפקדון. והנה בערב פסח, כאשר ניקה רבי אברהם את ספריו מחשש חמץ, עלעל בדפי הספר שבו הניח את הפקדון ונפל הכסף לפניו. חרה הדבר לרבי אברהם על שחשד במשרתת. הוא קרא לה וסיפר לה כל שאירע ובכבי גדול פייסה וביקש ממנה מחילה על שחשד בכשרים ולא נתקררה דעתו עד שאמר לה שהוא מוכן לתת לה כל מה שתבקש ממנו. המשרתת אמרה שמוחלת במחילה גמורה אך מבקשת: מכיון שעברו כבר חמש עשרה שנה אחר נשואיה ועדיין לא זכתה לילדים, לכן מבקשת היא ברכה להפקד בורע של קיימא... בייך אותה רבי אברהם והבטיח לה: "לשנה הבאה לעת כזאת את נפקדת..." וכך הוה! את המעשה סיפרה בתה של אותה משרתת שנולדה ממברכה זו, והוסיפה: "אמי השתוקקה כל חייה לבוא לארץ ישראל ולהשתטח על קברו של אותו צדיק. עתה זיכני השי"ת ובאתי למלאות רצון אמי".

{ עפ"י האיש על החומה }

הפלא ופלא

אוֹצֵר בְּלוֹם שֶׁל פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת מַגְנֹזֵי קֶדֶם
אוֹת א'

אונאת ממון

יש מקרים בהם קיימת מצוה על אדם להונות את חברו בממון. כגון: אדם שנעשה ערב לאשה על כתובתה, והיא סמכה על הערב ונישאה, ועתה אין אפשרות לבעל לפרוע את כתובתה – אין הערב חייב לפרוע לה את כתובתה. הסיבה לכך היא, משום שהערב אינו מתכוין באמת לשעבד את עצמו לחוב, וכונתו היא רק לרצות את האשה להינשא. מכיון שאין האשה נחסרת ממון בנישואין אלו, ואין הערב מפסיד לה כלום, אלא אדרבה, טובתה היא, שהרי טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו – אין הערב גומר בדעתו להשתעבד לחוב הכתובה. כן מבואר במסכת בבא בתרא (קע, ב).

אור החיים

לימוד באופן קבוע מתוך הספר "אור החיים" על התורה, שחבר על ידי רבנו חיים בן עטר – בכוחו לפקד את הלומד בורע של קיימא. כן מבואר בספר "עוד יוסף חיי" (עמוד קיח).

אור זרוע

רבנו יצחק ב"ר משה מוינא כנה את ספרו בשם "אור זרוע" משום מעשה שהיה. באחד הימים הונח לפניו גט שהתעורר ספק כיצד לכתוב את שם המגרש, האם "עקיבא" כאשר האות האחרונה היא א', או "עקיבה" כאשר האות האחרונה היא ה'. באותו לילה הוא חלם חלום בו קראו לו את הפסוק "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה", שסופי תבותיו: "עקיבה" עם ה'. על סמך חלום זה הוא הכריע כיצד לכתוב את שם המגרש, ומרוב שמחה הוא כנה את ספרו בשם "אור זרוע", שהוא תחילת הפסוק שהראו לו בחלום.

אוריה החיתי

אוריה החיתי בעברו היה גוי ושימש כנושא הצנייה של גלית. כאשר דוד נלחם עם גלית – הוא התקשה לשלוף את החרב מתערה; החרב פשוט מיאנה לצאת. וכשראה שלמרות כל המאמצים הוא לא מצליח, פנה דוד לאוריה החיתי, נושא הצנייה של גלית, וביקש ממנו שיעזור לו להוציא את החרב. אוריה נענה לבקשתו בתנאי שלאחר גירותו הוא יתן לו בת ישראל לאשה. דוד הסכים לבקשת אוריה, אך הסכמה זו עוררה קטרוג בשמים, משום שזולל בבת ישראל והשתמש בה כקלף מיקוח. אמרו לו משמים: חייך, את שלך אתה נתון לאוריה, ובשעה זו נגזר שבת שבע – אם שלמה – תהיה תחילה אשתו של אוריה ורק לאחר מכן דוד ישאנה.

ר"ת	יצאה	כניסה	יורשלים
18:01	17:24	16:09	
17:58	17:25	16:24	תל אביב
17:58	17:23	16:15	חיפה
18:02	17:26	16:27	באר שבע

בן איש חי

ספר 'פסקי בן איש חי' | הלכות שבת

סימן שט"ז

צידה האסורה והמותרת בשבת ושלא ישפוף הרוק [ודיני חובל ונטילת נשמה]

[המשך משבוע שעבר]

אף על פי שכתבנו לעיל דאם היה הצבי תוך החרד אסור לנעול הדלת, ואפילו אם אינו מתכוין לצוד אלא לשמור ביתו. מכל מקום אזהרם ונתנו להם הגדלים בחצר ברשותו, מותר לפתוח ולנעול הפתח של החצר ואינו חושש, יען כי אוזנים ותרגולים אין בהם צידה כל כך כמו היה ועוף, ולכן מאחר שאינו מתכוין לצוד אותם אלא נועל הפתח כדרכו לשמור ביתו מותר. אך שאר חיה ועוף דאית בהו צידה ממש, שעומדים תוך החרד או תוך החצר ואינם קשורים או סגורים תוך כלובן, אסור לנעול פתח החרד או החצר כדרכו ואף על פי שאינו מתכוין לצוד, ונעילת הדלת היא שמירה להם וזו היא צידתם. ולכן צריך להזהיר את העם שלא יניחו צבי וכיוצא תוך החצר בלתי קשירה או סגירה תוך הכלוב, דאז אסור לנעול פתח החצר בשבת. ופה עיינו בגדאד יש הרבה בני אדם שדרכם לגדל צבאים בביתם, אך דרכם לגדלם שיהיו מלומד לעמוד לצידה מעשה על הגג או באכסדרה תמיד, ולא ירדו לחצר כי חוששים פן יצאו לרשות הרבים ויברחו לחוץ. כי אין דרכם לקשרם, ונראה מאחר דהצבי מלומד לעמוד תמיד על הגג או באכסדרה, ויכל אדם לפתוח ולנעול פתח החצר הפתוח לרשות הרבים, ורק אם נודמן שהצבי ירד לחצר אז אסור לנעול פתח החצר. וכל

זה אני כותב לקיים המנהג שנהגו בכך, אבל ירא שמים יזהר לקשור את הצבי בשבת ולא יסמוך על היתר זה, אף על פי שהצבי מלומד לעמוד על הגג או על האכסדרה. והמתרחק מאלו שלא לגדלם בתוך ביתו לגמרי תבא עליו ברכה.

חובל ונטילת נשמה

המוציא דם מאברי החי חייב, ואפילו אם לא יצא הדם לחוץ ממש, אלא שחבל באחד מאברי החי עד שנצטרך הדם תחת העור, שזה הדם היה יוצא לחוץ ורק העור מעכבו לפיכך חייב משום נטילת דם, דהרי הוא כאילו יצא לחוץ. במה דברים אמורים, בחובל באדם או בבהמה וחייה, או בעופות, או בשמנה שרצים האמורים בפרשת שמני שהם החולד והעכבר וכו', דאלו יש להם עור. אבל החובל בשאר שקצים ורמשים, כיון דאין להם עור אינו חייב אלא עד שיצא הדם לחוץ. וצריך להזהיר המון העם בזה, כי יש טפשים מכים זה את זה עד שיצא מהם דם לחוץ, או יהיה נצטרך הדם תחת העור. וכן יש הרבה נשלים בדבר זה דאף על פי דאינו מכה את חבירו אלא רק תופס בשר חבירו בראשי אצבעותיו בכל כוחו בחזק כדי לצערו, וקורין לזה בערבי קרצ'א, וזוה נצטרך הדם תחת העור. ולדעת הרמב"ם ז"ל החובל באדם או בבהמה דרך נקמה הרי זה חייב מן התורה. ולא הוי לזה דין מלאכה שאינה צריכה לגופה משום דאינו צריך לדם. ואף על פי שהעושה זאת דרך שחוק ובדיחות דהוי ליה מלאכה שאינה צריכה לגופה, הוא על כל פנים חייב מדברי סופרים.

אסור להעמיד סם המות לזכובין בשבת.

שוחט שבא לשחוט בשבת לצורך חולה שיש בו סכנה, ויש תרנגול קטן שיספיק לחולה, לא ישחט תרנגול גדול אלא הקטן. אבל אם אין השוחט רואה תרנגול קטן לפניו, ורק הביאו לו תרנגול אחד לשחטו אינו חייב לחקור ולדרוש מהם אם יש להם קטן או לא, כדי שלא יהיה עכבה, דהזריז הרי זה משובח.

כבשה או עז דקיימי בבית בשביל חליבה, וכן תרנגולת שמגדלים אותה בשביל ביצים, הרי אלו אסור לשחטם ביום טוב מפני שלא היה בדעתו לשחטם. ולכן לא ישים להם מזונות לפניהם, דחיישינן שמא יבוא לשחטם ולאכלם לגופיהו. אלא ישים המאכל לחוק מהם, והם יבואו מאליהם לאכול. במה דברים אמורים, ביום טוב דהותרה בו ביום השחיטה של בעלי חיים, ולכן חשו שמא ישחטם ויאכלם, אבל בשבת ליכא חששא זו דאכילה כיון דאסור לשחוט בשבת.

ישמחו במלכותך

פרק א' | שמחת השבת

סוד ברהה הגדול של השמחה בשבת המלכה

השמחה בהלכה בשבת המלכה

והנה מקור מעלתה של שמחת השבת הוא בְּדַבְרֵי חז"ל (ספרי בהעלותך) שֶׁדָּרַשׁ אֶת מֵה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה (במדבר י'): "וּבַיּוֹם שֶׁמְחַתְּכֶם וּבַיּוֹמֵי עֲבֹדְתֵיכֶם וּבְיָמֵי עֲבֹדְתֵיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת" וכו' – "וּבַיּוֹם שֶׁמְחַתְּכֶם" – אֵלוֹ הַשְּׁבֻחוֹת. "וּבַיּוֹמֵי עֲבֹדְתֵיכֶם" – אֵלוֹ הַרְגָּלִים. וְלָמְדוּ אֶת חז"ל מִהַפְּסִילוֹת שֶׁל הַמַּלְאָכִים בַּפְּסוּקִים אֲשֶׁר לְכַאוֹרָה כִּדְבַר רַק עַל הַחַיִּים וּמִצְדֵי יִשְׂרָאֵל, וּכְפִילוֹת הַלְשׁוֹן בּוֹ מִיְתֵרָת, וּמִדְּעֵי נֶאֱמַר בּוֹ "וּבַיּוֹם שֶׁמְחַתְּכֶם וּבַיּוֹמֵי עֲבֹדְתֵיכֶם"? וּמִכֵּן לָמְדוּ חז"ל שֶׁ"יּוֹם שֶׁמְחַתְּכֶם" הַפְּנִיָּה לַשְּׁבֻחוֹת הַשְּׁנָה אֲשֶׁר הֵם יָמֵי שְׂמֵחָה לְיִשְׂרָאֵל. וְכִתְבוּ הַבַּיִת יוֹסֵף (סימן רפא) וְהַ"מְחֻזָּר יוֹטְרִי" (סימן פג) וּבְעַל שְׂפָלֵי הַלֵּקֶט (סימן פב) וְהַבְּדוּדָהָם (סדר תפילות השבת) שֶׁלֵּכֶן אֹמְרִים בְּתַפְלַת הַשְּׁבֻחַת: "ישמחו במלכותך שומרי שבת". וְכֵתֵב בְּעַל הַטּוֹרִים (פ' בהעלותך) שֶׁרָמַז לָכֵן יֵשׁ בַּפְּסוּקִים, שֶׁ"בַּיּוֹם שֶׁמְחַתְּכֶם בְּגִמְטְרֵיהֶּ: 'צַם בַּיּוֹם הַשְּׁבֻחַת". וְיִשְׁנֶן בְּמֵה הַלְכוֹת שֶׁנֶּפְסְקוּ לְהַלְכָה מִחֵמַת הַחַיִּים לְשִׂמְחַת בַּיּוֹם הַשְּׁבֻחַת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּבוֹ חז"ל בְּיָרוּשָׁלַיִם (פ"ק דמגילה ה"ד) שֶׁלֵּכֶן פְּאֶשֶׁר חָל פּוֹרִים בַּיּוֹם הַשְּׁבֻחַת, דּוֹחִים אֶת סְעוֹדוֹת פּוֹרִים לַיּוֹם רֵאשׁוֹן, כִּי שְׂמֵחַת פּוֹרִים תְּלוּיָהּ בְּיַדֵי אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּבוֹ: "לְעֵשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה" וְאֵלוֹ שְׂמֵחַת שְׁבֻחַת תְּלוּיָהּ בְּיַדֵי שְׂמַיִם, וְכֵן פֶּסֶק הַשְּׁלֵחָן עֲרוֹךְ (סימן תרפ"ט ע"א) וְהַבַּיִת הַמְּשֻׁנֶּה בְּרוּרָה בְּטַעַם הַדְּבָר. וְכֵתֵב בְּ"מְחֻזָּר יוֹטְרִי" (סימן פג) שֶׁמְשׁוּם כֵּן תִּקְנֶה חז"ל לְהַזְכִּיר אֶת חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּשֻׁבָה בְּכִרְתָּת הַמְּזוּזָן בְּ"רִצְהָ וְהַתְּלִינָנוּ" כִּי כְּתוּב (תהילים קל"ו): "תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לְחַפֵּי אִם לֹא אֶזְכְּרִי אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֵאשׁ שְׂמֵחָתִי" וְשֻׁבָה הִיא יוֹם שְׂמֵחָה. וּמְשׁוּם כֵּן אֵין נּוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם כְּכֹר בְּעָרֵב שְׁבֻחַת (ספר המנהיג הלכות שבת דף כג).

וְזֶה הַטַּעַם שֶׁאֵין נּוֹפְלִים נְשִׁים בְּשֻׁבָה, כִּי אֵין מְעַרְבִין שְׂמֵחָה בְּשֻׁבָה (שיטה מקובצת כתובות ז).

וְכֵתֵב הַרְמ"ם מִפְּנֵי אֵין עוֹשִׂים קְדוּשָׁה לְבִנְהָ בְּשֻׁבָה, כִּי אֵין מְעַרְבִין שְׂמֵחָה בְּשֻׁבָה.

וְכֵן בְּאֵר הַר"ן (שבת דף ס) שֶׁזֶה הַטַּעַם שֶׁאֶסְרֻ לְלַכֵּת בְּשֻׁבָה בְּסִגְדֵל הַמִּסְמָר, מְשׁוּם מְעַשֵׂה שְׂאֵר עֵשׂ, וְזֹאת כִּי לֹא לְהַפֵּךְ יוֹם שְׂמֵחָתֶם לְאֶבֶל וְע"י כֵּן יְבֹאוּ לְהַמְנִיעַ מִשְׂמֵחָה בַּיּוֹם הַשְּׁבֻחַת, שֶׁמְצֻוֶה לְשַׂמְחַת וְלִהְתַּעֲנַג בָּהֶם.

ספר חסידים

סימן קס"א

ואם עמדת בנסיון גדול אל תאמן בעצמך עד יום מותך לומר הואיל ולא חטאתי בזה הגדול לא אחטא יותר לפי יצר הרע של היום שווה לשל האתמול לפיכך אפילו באותו דבר שמא למחר לא תוכל לסבול. שהרי דוד לא חטא באביגיל וחתא בבת שבע דוד לא חטא ברודפיו שרצו להורגו ולא שלח ידו במשיח ה' ולא נתן רשות לאבישי לשלוח יד בו ולבסוף חטא באוריה שהיה מבקש טובתו. שא"ת אוכל להאמין כי הואיל וניצלתי מעבירה גדולה הרי אתה תופש עצמך צדיק מן העליונים ולא עוד יותר ממי שברא אותך אתה מחזיק אותך וחכמתך שנאמר (איוב ד יח) הן בקדושי לא יאמין ובמלאכי ישם תהלה הקב"ה שהוא יודע מה עתיד להיות אינו מאמין במלאכיו ובקדושי. ואם תאמר שמחשבותיך מתחלפים מטובה לרעה כ"ש שלא תאמר וכה"א אשרי אדם מפחד תמיד שלא יחטא למד לבך מלא דעת לדעת יראת ה' וכתוב (תהלים קי"ט טו) טוב טעם ודעת למדני חקיך:

סימן קס"ב

ולמען לא יהיה לבך נוקפך כשתראה או תעייך באשר נכתוב לפנינו עתה ותאמר אין אלו דברי חסידות רק דרכי האמוראי אל יעלה על לבך ואל ישיאך מחשבתך לומר כן כי ספר זה ספר החסידים שמו ונשמך כן הוא. ואתחיל ואומר כי באיבריו של אדם חקק הקב"ה כל מעשה האדם ומקוריו. וברפפות איבריו יגיד אליו יוצרו כל המעוה לבא עליו דבר יום ביומו ולמוד לך מדבר א' הרבה דברים דכתיב (איוב לא ד) כל צעדי יספור וכתוב (מלאכי ג טז) אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו מכאן שמונין כל פסיעות האדם ונגזר על האדם כמה פסיעות יש לו ללכת. ותדע לך שכן הוא שאע"פ שאין נחש יש סימן ואסור לומר לאחרים פן יחזיקו בניחושם אם כף רגלו של אדם אחזתו החיכוך כאלו קרצתו כינה והיה ברצון מחכך בלא מעלה שחין ואח"כ תנוח החיכוך דע לך כי יש לו ללכת במקום שאינו יודע. והוא אדם שאינו רגיל ללכת ואם אנוניו יש לו לשמוע דבר חידוש. ואם עור שעל העין יש לו לראות או לקרות כתבים ואם חידוש מה שאינו יודע. ואם לשונו. יש לו לדבר דבר של חידוש. ואם גבתי עיניו יש לו לראות אנשים או נשים מה שלא ראה לפניו בזמן מרובה. ואם בפרדתו יהיו צופים עליו ומתאורן לראות בו. ואם בכפיו יבא לידו כסף או זהב חדש ואם בחוטמו יכעוס ואם תחת עיניו ואצל חוטם תרדנה עיניו דמעה וכן על כל אבר ואבר מגיד החיכוך חידוש ומי עושה כל אלה אלא הקב"ה מגיד לאדם במעשה איבריו כל מה שיעבור עליו וידע האדם כי הכל גזר הקב"ה כמה פסיעות יש לו ללכת וכמה בני אדם יראה וכמה ראיות יראה וכן ליד כמה מעשים יבא ומה יש לו לעשות. וכן לפה כמה דברים ידבר וכן על כל אבר ואבר שיגזרו הקב"ה טובה למצוה ולא לעבירה כי הכל לפי הלב שהרי אם אדם רוצה לא יסתכל בנשים. כי ניתן לאדם רשות ולפי נהוגו גזורים לו והכל כותבים כמה פעולות יעמול. על כל אבר ואבר שלו בין טוב ובין רע. ועל הלב כמה מחשבות לאונסו וכמה דברים לרצונו לטובות או לרעות שנאמר (ירמיהו י"ז ז) אני ה' חזק לב ובוחן כליות:

אין מקבלים גרים לעתיד לבוא

יבואר 'מטרף בני עליית', כמאמר חכמינו ז"ל (פסחים פז): מפני מה גלו ישראל לבין האומות כדי שיתוספו עליהם גרים, רמז בכדי להעלות נצוצות. וזהו פירוש שהיה הגלות במצרים כדי להעלות נצוצות וכשיבוא הגאולה במהרה בימינו אז יכלו כל הנצוצות וכן היה בימי שלמה עליו השלום ואז לא יקבלו גרים, כי אז יהיה עליות לכל הנצוצות. וזהו הרמז בפסוק גור אריה יהודה, מורה על דוד כפירוש רש"י. מטרף בני עליית, מורה על שלמה. וזהו מטרף בני, כי טרף מורה על נצוצות הנופלים. בני עליית, זהו בימי שלמה שאז יהיה עליות לכל הנצוצות לכך אין מקבלים גרים לימות המשיח ולא בימי שלמה שאז יהיה עליות לכל הנצוצות. וזהו הרמז גור אריה יהודה, כל ישראל מכוונים בשם יהודה.

פרנסה בכפליים

ויובן גם כן מה שכתוב במדרש הקיש הכתוב גאולה לפרנסה ופרנסה לגאולה מה גאולה בכפליים אף כו', הענין שכתוב בראשית חכמה שאדם בחטאו מקנה חלק רע בנפשו לפי בחינת החטא ואבר שחטא, כי כמו שיש רמ"ח אברים ושס"ה גידים גשמיים כן יש בנפש הרוחניות תרי"ג מצות. ולזה נקרא חלל בנפש, כי האבר שהוא נעשה חלל בחלק הקדושה ומקנה בחייונים עד שיתמקם הנפש בגיהנם אם לא עשה תשובה, והיינו קשר כפול בעולם הזה ובעולם הבא וזה בא מחמת חלק הטומאה שמקנה בנפשו חלילה ועל זה נאמר (דברים לב, יח) צור ילדך תשי. נמצא לזה צריך גאולה בכפליים וזהו (שם ל, ג) ושב ה' אליך כו' ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אליהך שמה, פירוש שמחמת רחמנות הבורא יתברך ישיב תחלה את שבותך ואחר כך ישוב מה שהפיץ כביכול מהקדושה להחיינו והיינו ה' אליהך שמה. נמצא צריך הגאולה בכפליים כך פרנסה בכפליים שהקדוש ברוך הוא משפיע להעולמות והקדוש ברוך הוא מקבל מהם תענוג ודו"ק.

דבקות בקב"ה

ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי תחת אלהים אני (בראשית נ, יט). ואונקלוס תרגם ארי דחלא דה' אנא. והנה לפירוש הפשוט בפסוק אין להבין התרגום. ונראה, כי הכלל האדם בכל מדותיו צריך להדבק עצמו להבורא ברוך הוא במדת היראה, לירא את ה' הנכבד והנורא. במדת האהבה, לאהוב את ה' הגדול. במדת התפארת, שיקיים בנו ישראל אשר בך אתפאר (ישעיה מט, ג) וכן בשאר המדות וזה הוא עולם האמת. ואם תבין זה, תבין מאמר חכמינו ז"ל (מגילה יח.) מנין שהקדוש ברוך הוא קרא ליעקב אל, וגם מאמר חכמינו ז"ל (בבא בתרא עה:) מה הקדוש ברוך הוא בונה עולמות אף הצדיקים, וגם מאמר חכמינו ז"ל (שם) עתידין צדיקים שיקראו בשמו של הקדוש ברוך הוא, וגם מאמר חכמינו ז"ל עתידין מלאכי השרת לומר לפני הצדיקים קדוש. והנה אם האדם דבוק בכל המדות להבורא יתברך אז הוא אינו תחת אלהים אדרבה הוא דבוק בה, ואם חס ושלום אינו מרוב עצמו בהמדות כנ"ל אז הוא תחת אלהים. וזהו הרמז מה שתרגם אונקלוס כי יוסף אמר תחת אלהים אני, וכי אני תחת אלהים, אדרבה אני דבוק בה. וזהו שתרגם אונקלוס על זה ארי דחלא דה' אנא, אני דבוק בכל המדות להבורא יתברך:

{ 'קדושת לוי' | רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א }

נצור לשונך

הלכות רבילות ציור ט [המשך]

ועוד הרי זה דומה למי שאמר איילו ואיקטליה לדיקלא דפלניא, דאמרין בשבועות (מו עא) דעביד אינש דגזים ולא עביד. ואף דגם שם בודאי דמותו מתחלה לגלות לבעל הדקל כדי שישמור את דקלו, והלא כבר ביארנו בחלק ב' בתחילת כלל ט' דאף בעינינו ממוקם שייך לא תעמוד כו', היינו דוקא באם שיוודעו לא יעשה שום דבר רק ישמור את עצמו ממנו, אבל בעינינו דאירינן שיעשה מעשה עי דיבורו וכנ"ל, בודאי שייך פה סברתם ז"ל עביד אינש דגזים ולא עביד, דכונתם הוא דדרכו של אדם להתנתם ולא לעשות אה"כ מה שהוא שלא כדון תורה, וא"כ בודאי דאסור לסבב לו שום היזק עבור זה אפילו אם יושלמו כל הפרטים שבכלל ט', כיון שעי בית דין לא היה מתבטל השידוך עבור זה, וא"כ יעשה החתן על פי דיבורו יותר מכפי הדין (ודבר זה דומה למה שמבואר בש"ת לר' יונה שאם רואה אחד אדם שעבר עבירה דאסור לגלות לבני אדם שמה עשה תשובה, ואע"ג דשם דוקא בבין אדם למקום, היינו משום דבממנות אין שייך לחשוב שמה עשה תשובה דהא בעינן עד דמהדר למריה וכמ"ש בברכות (י"ט עא), אבל אם לא ראינו שעבר עדיין, רק שדיבר דברי שטות בעלמא, בודאי דצריך לחשוב עליו שניחם על דיבוריו ההבלים, ואסור לסבב לו שום היזק עבור זה) וכל שכן אם לא שמע מהמתנות בעצמו, רק שאחרים סיפרו לו, או מפני טבעו הרע ושאר דברים כיוצא בזה, בודאי אין לו להתערב בזה כלל אחר שכבר נשתדך עמו. (באר מים חיים)

גם אתם יכולים לתמוך בעלון העמותה ולזכות בהקדשה!

הקדשה לשנה שלמה בעלון

הקדשה למשך חודש

זכות בזיכוי הרבים

הקדשה חד פעמית בעלון

חלוקת סלי מזון שבועיים

מתן ומענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
חלוקת סלי לידה לילודת ולתינוק
ועוד פעילויות תמיכה בחגים ומועדים

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות עמותת "בצדקה תכוננו" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת כלכלית ע"י מתן סיוע כלכלי רחב היקף העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:
al@gamah.org - מייל לכל מטרה
אתר הגמ"ח WWW.GAMAH.ORG
054-4785404 | 054-6091685

לתרומות

בנק לאומי (10) | סניף 858 | מספר חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104
קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965
ניתן לתרום גם דרך "גדרים פלוס" וז"ת ובאשראי בטלפון ובאתר

לתרומה סרוק את הברקוד

bit

בצדקה תכוננו
נודח מ"ח מן אסעי דבוקים

מדוע אפרים ומנשה נחשבים במנין השבטים ולא יוסף?

למה הבנים של יוסף אפרים ומנשה נכללו בשבטים ואילו יוסף לא נכלל? אחרי שהתחזק יעקב בחוליו במיתו. "ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוח בארץ כנען ויברך אתי. ויאמר אלי הנני מקפץ והרבייתך ונתתיה לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לנרצף אחריך אחרת עולם. ועתה" אומר יעקב ליוסף: "שני בנך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אלך מצריתם לי הם אפרים ומנשה פראובן ושמעון יהיו לי"

זאת אומרת הם לא יחשבו בנים של הבן שלי, הם יחשבו בנים שלי ממש! אפרים ומנשה פראובן ושמעון יהיו לי, ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהי על שם אחיהם יקראו בנחלתם" (בראשית מת, ג-ו), טוב, עכשיו נתחנו נבאר אור החיים הקדוש, מסביר: "הנני מקפץ והרבייתך" כפל לומר מקפץ והרבייתך כנגד שני בנים שהיו לו עוד, מקפץ זה אפרים והרבייתך עוד תוספת זה מנשה.

כמו שמירש הדברים יעקב באומר ועתה שני בנך הנולדים לך בארץ מצרים, פירוש: עתה שראיתי שלא היו לי בנים עוד מצד אותה ברכה,

שהרי הקב"ה בירך אותו ואמר לו (בראשית מת, ד): "הנני מקפץ והרבייתך" אתה אתה, הנני מקפץ אתה יעקב והרבייתך, ונתתיה, לקהל עמים, אז ועתה שני בנך הנולדים לך מה פירוש? עתה שראיתי שלא היו לי בנים עוד מצד אותה ברכה, אז אני יודע למפרע כי שני בנך הנולדים לך לי הם, שאמר לי השם "מקפץ והרבייתך" והוא שאמר לו השם בבית אל (בראשית לה, יא) "פרה ורבה".

זאת אומרת "מקפץ והרבייתך" זה פרה ורבה, וזה פראובן ושמעון, יהיו לי אז שני הבנים שלך בעצם הבנים שלי, והם יהיו לי ממש כמו ראובן ושמעון שזה הבנים שלי ממש. טוב, ואחרי זה ממשיך אור החיים הקדוש: "ומולדתך פירוש: שלא ימנה יוסף במקום שלוש שבטים, אלא במקום שנים. הרי יוסף זה ממש הבן של יעקב, והוא לא נמנה בשבטים ודוקא הילדים שלו שהם לא מהשבטים לכאורה הם כן נמנים!

והוא לא, ולפי זה לא יקרא עוד שבת יוסף במנין השבטים, וזאת שבת אפרים ושבת מנשה וכמו שמצינו שכן היה, למה זה? ויש לנו לחקור זאת: למה הוציא יעקב את יוסף במנין השבטים? כמו שמצינו שלא נמנה בכלל השבטים כי אם אפרים ומנשה, ולמה הוא לא ימנה הוא גם כן והיהו ארבע עשרה שבטים עם לוי? כי גם לוי הוא במנין. כי השם אמר אליו כי יהיו ממנו שני שבטים נוספים – לא שיעקב שם יוסף, כשאמר לו מקפץ והרבייתך זה כאילו שנים, אבל לא אמר לו שיעקב יוסף.

גם צריך לדעת: מי אמר ליעקב כי שני הגויים שאמר לו השם שהיו ממנו הם הבנים של יוסף? הבנים של שאר אחיו יתר בניו? ויתר היה לו לתלות לומר שאם הכוונה "מקפץ והרבייתך ונתתיה לקהל עמים ומקלבים מקלצף" היה צריך להגיד שזה פרץ וורח שהם ייתר מעולים כפי האמת, כי הם משלשלת המלוכה! אז איך החליט יעקב אבינו שדוקא אפרים ומנשה הם ולא פרץ וורח?

ואולי כי בני יהודה נרמזו במה שאמר לו עוד השם שם: "ומקלבים מקלצף יצאו" אלא מי יאמר שכונת השם באמרו "ומקלבים מקלצף" היא זאת? ועוד אחרת: דילמא הם גוי וקהל גוים הם הם המלכים? ועוד מי יאמר שאין הדברים נאמרים על שאר האחים? איך הכריע יעקב אבינו שזה אפרים ומנשה? אבל במה שנשכיל על דבר הבורא שאמר אליו בנבואה: "גוי וקהל גוים יקרה מקפץ,

ומקלבים מקלצף יצאו" פשט הדברים יגיד שעל יעקב הוא אומר שממנו יצאו ולא מבניו! הפסוק אומר: "גוי וקהל גוים יקרה מקפץ, ומקלבים מקלצף יצאו" אז זה לא מבניו? אלא יש לדעת מאמר חכמים זכרונם לברכה בוורח הקדוש פרשת "וישב" קפ"ב: "יוסף הוא בחינת נפש יעקב, זה שרמו הכתוב ואמר (בראשית לו, ב): "אלה תלדות יעקב יוסף" יעקב זה יוסף - יוסף זה יעקב. יוסף הוא בחינת נפש יעקב.

זה מה שאמר בתהלים עז, טז: "בני יעקב יוסף" בני יעקב יוסף משווה את יעקב ויוסף, משווה את יוסף ליעקב. ועל פי הקדמה זו יתיישבו עכשיו כל הדקדוקים; כי יוסף הוא במדרגה של יעקב, והוא במדרגה של אב לשבטים יקרא. יוסף נחשב בחינה של אב לשבטים לא אח שלהם, אב! כמו שרשום גם כן באומרו: "בני יעקב יוסף" זאת אומרת כולם נקראים בניו של יוסף גם כן. ולזה לא הליבש הנבואה בשאר בניו, לכן לא הליבש את הנבואה "מקפץ והרבייתך" בשאר הבנים אולי פרץ וורח אולי הילדים של אחרים, אלא דוקא בבנים של יוסף, כי יוסף הוא בחינה של אב, כי הוא נפש יעקב, ולזה דקדק לומר שני בנך לי הם? לי הם! פירוש במדרגה של בני יעקב, לא במדרגת בני בניו, הם לא נחשבים נכדים, הם נחשבים בנים לי הם ולזה הוסיף לבאר ואמר: "פראובן ושמעון" ומעתה הרי יוסף במדרגת אב כמו יעקב, ולכן אין האב נמנה עם הבנים בגדר אחד, כמו שאין יעקב נמנה עם השבטים.

עכשיו ברור למה יצא יוסף ממנין השבטים כי יש לו דין של אב כמו יעקב, כמו שיעקב לא נמנה במנין השבטים - ככה יוסף לא נמנה במנין השבטים כי שניהם אבות, אבל הבנים שלו "לי הם" זאת אומרת: הם כן נחשבים בנים. כיוון שירדו יוסף וירד לוי - נכנסו שניהם תחתיהם ואז יש שנים עשר שבטים.

ואחר כך ממשיך ואומר (בראשית מת, ז): "ויאני בבאי מפדן מטה עלי רחל בארץ כנען בדרך עברת ארץ לבא אפרתה" שואל האור החיים הקדוש: "הכתוב הזה אין לו קשר עם מה למעלה ממנו! וגם אין ידוע מה כוונת ההודעה הזאת, מה הוא בא להודיע לו, מיד אחרי שהוא אומר לו שהבנים שלו הם בעצם הילדים שלו של יעקב, מה ההמשך הזה, מה קשור ההמשך הזה "ויאני בבאי מפדן מטה עלי רחל"?

לא תאמינו! מה שהוא אומר פה אור החיים הקדוש: "מה שפרשו זכרונם לברכה" הוא אומר: "כי כוונת היתה אפילו שהכרחתיך להוליכני להיקבר בארץ כנען ולא עשיתי עם אמן, כאילו מתנצל! ואומר לו: 'חשמעו היא מטה אצלי בדרך ולא הכנסתי אותה לארץ...' כמו שלמדנו.

אז זה לפי דבריהם, "לא כאן הוא מקום הדברים אלא למעלה, היה צריך להגיד לו את זה אם ככה: "וינשאני מפדן וקברתי בקברתם" ואז להתנצל; למה אני מבקש ממך שתקבור אותי בארץ כנען במערת המכפלה, ולמרות שאני לא עשיתי ככה לאמא שלך... אז מקום ההתנצלות היה צריך להיות למעלה בפסוקים הקודמים לא פה עכשיו, למה קשר עכשיו אחרי שאמר הבנים שלך אפרים ומנשה לי הם - הם הבנים שלי! והם כראובן ושמעון, למה פה מזכיר את הענין של הקבורה של רחל בעוד שהוא דיבר קודם על הקבורה של עצמו היה צריך להזכיר את זה שם? אז מה, סמוך לזה היה לומר ויאני בבאי מפדן שמה היה צריך להגיד. וגם מה הכוונה כשהוא אומר מטה עלי רחל? היה צריך להגיד מטה רחל, מה זה מטה עלי? אכן, לפי מה שפרשתי כשהודיע יעקב אבינו ליוסף שהבנים, המוכתח בהם שיצאו

לצאת ממנו על ידה עוד ילדים, אבל בגלל שהוא גרם מיתתה - אז לכן לא הביא. אבל יוסף שהוא בחינתו - הוא הביא אותם והם נחשבים כבניו ממש! ולכן נכנסו שני הבנים האלה במנין השבטים שנים עשר שבטים, ויוסף לא נחשב שם. אבל הוא כן כמו שאר השבטים למה לא נחשב? בגלל שיש לו דין של אב, הוא ממש כמו אב כמו יעקב.

ובאמת עם ישראל נקראים בשם אפרים בהרבה מקומות וכו'. וכי. עכשיו מובן, למה יוסף לא נמנה בשבטים, ולמה בניו כן נמנו בשבטים ולא בני האחרים, והקושות מתורצות הפלא ופלא! בזכות אור החיים הקדוש!!

הרב אמנון יצחק שליט"א | בית מדרש קפ"ז 8.1.2021

<p>לעילוי נשמת זייתה בת סהלה היות בת סמו חנה בת רומיה ע"ה</p>	<p>לעילוי נשמת קידנו ברוך בן זייתה, יעקב בן עזיזה דוד בן רבקה</p>	<p>לזיווג הגון מהרה יעקב בן אסיה אסתר אוריאל בן תקוה אבנר מואיז בן משה</p>	<p>להצלחת כל עם ישראל שיפלו אויבינו ויחזרו כולם לשלום לביתם מהרה</p>
--	--	---	---

ניתן להשיג יקובץ מלוקט בבעיות השעה בעניני כשרות' בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com

<p>לעילוי נשמת ציון בן יהודה אבנר בן יהודה אפרים בן שושנה</p>	<p>להצלחת מוסדות 'לדעת חכמה ומוסר'</p>	<p>לרפואה שלמה מהרה מינה בת סימה יוהאי בן סילביה שרון</p>	<p>לעילוי נשמת יוסף בן דונטה יוסף בן שושנה ימיני</p>
--	---	--	---

שותפים בזיכוי הרבים

עלון תורני בתפוצה רחבה

העלון מופץ מדי שבוע לכל חלקי הארץ גם דיגיטלית באתרים מוכרים בעלי עשרות אלפי עוקבים כגון "דרשו", "בעולמם של חרדים" ועוד וכן ברשימות תפוצה גדולות

להעלחת כל עם ישראל שיפלו אויבינו ויחזרו כולם לשלום לביתם מהרה

זכות בזיכוי הרבים

הקדשה חד פעמית

הקדשה למשך חודש

הקדשה לשנה שלמה בעלון

הזדרזו לזכות בהקדשה משלכם לרפואת/עילוי נשמת/הצלחה/זיווג וכו'

לפרטים חייגו\שלחו הודעה: 054-4785404 / 054-6091685

לקבלת העלון בחינם למייל\לנייד כל שבוע- להצטרפות לרשימת התפוצה ניתן לשלוח הודעה למספר הטלפון או למייל alon@gamah.org

סרקו לדף מאובטח לבחירת מסלול

בצדקה תכונני

נמ"ח סלי' מזון וסיוע לנוקדים